

**RAYMOND
KHOURY**

**ĎÁBLŮV
ELIXÍR**

RAYMOND KHOURY v DÁBLŮV ELIXÍR

2012

Copyright © 2011 by Raymond Khoury
Translation © 2012 by Hana Pernicová
Cover design © 2012 by DOMINO

Veškerá práva vyhrazena. Žádná část tohoto díla nesmí být reprodukována ani elektronicky přenášena bez předchozího písemného souhlasu majitele autorských práv.

Z anglického originálu THE DEVIL'S ELIXIR,
vydaného nakladatelstvím Dutton, New York 2012,
přeložila Hana Pernicová
Odpovědná redaktorka: Karin Lednická
Jazyková redaktorka: Zuzana Pernicová
Korektura: Hana Bončková
Technický redaktor: Martin Pěch
Sazba a obálka: ≍ Dušan Žárský
Vydání druhé, v elektronické podobě první
Vydalo nakladatelství DOMINO, Na Hradbách 3, Ostrava 1,
v dubnu 2012

ISBN 978-80-7303-732-1

*Mojí milované mamince,
protože vím, že jí to pokaždé vyvolá úsměv na tváři.*

*Existuje podvědomá obava, že o jistých věcech by se raději nemělo vědět
a že klást jisté otázky je pro člověka příliš nebezpečné.*

Carl Sagan

Bud' se kolosálně plete, nebo jednou bude pokládán za Galilea 20. století.

Dr. Harold Lief v diskusi o díle dr. Iana Stevensona
v medicínském periodiku *Journal of Nervous and Mental Disease*

I

DURANGO, MÍSTOKRÁLOVSTVÍ NOVÉ ŠPANĚLSKO (NYNĚJŠÍ MEXIKO)

1741

Když se vidiny rozplynuly a unaveným očím se podařilo znovu zaostřit pohled, přepadla Álvaro de Padillu hrůza.

Jezuita přemítal, do jakého světa se to vynořil, a ta nejistota ho zároveň děsila i podivně rozjařovala. Slyšel, jak se mu hrdlem namáhavě dere přerývaný dech, a ve spáncích mu tepalo. Snažil se uklidnit. Okolní svět pozvolna nabíral tvar a napětí polevovalo. Přejel prsty po slaměné rohoži a potvrdil si, že se ze své pouti vrátil zpátky.

Vtom ucítil na tvářích cosi nepatřičného. Osahal si je a zjistil, že jsou mokré od slz. A vzápětí si uvědomil, že cítí vlhko i zespodu, jako by neležel na suchém lůžku, ale v kaluži. Udivilo ho to. Napadlo ho, že si nejspíš propotil záda sutany, ale pak poznal, že má zmáčená i stehna a celé nohy, a už si nebyl tak jistý, že je to pot.

Nedokázal si v hlavě srovnat, co se s ním dělo.

Pokusil se posadit, ale veškerá síla ho opustila. Jakmile nadzvedl hlavu z rohože, změnila se v olovo, a tak se vzdal a sklesl zpátky na lůžko.

„Zůstaň klidně ležet,“ řekl mu Eusebio de Salvatierra. „Tvoje mysl i tělo potřebují čas na zotavenou.“

Álvaro zavřel oči, ale šoku se nezbavil.

Kdyby to nezažil na vlastní kůži, jakživ by tomu neuvěřil. Ale stalo se a bylo to zneklidňující, děsivé a... úžasné. Napůl se bál i jen na to pomyslet, ale zároveň zoufale toužil prožít to znovu, hned teď, okamžitě, vydat se zpátky do nepředstavitelná. Jenže jeho disciplinované já rychle zadupalo tu šílenou touhu do země a nasměrovalo ho na správnou cestu, které zasvětil svůj život.

Pohlédl na Eusebia. Jeho kněžský druh se usmíval; byl živoucím vtělením poklidu.

„Vrátím se za hodinku za dvě, až trochu nabereš sílu,“ povzbudivě Álvarovi pokývl. „Napoprve sis vedl skvěle, příteli. Namouduši skvěle.“

Álvaro pocítil, jak se mu nitrem znovu plíží strach. „Cos to se mnou prováděl?“

Eusebio na něj zkoumavě upřel pohled svých andělsky mírumilovných očí a pak zadumaně sraštil čelo. „Bojím se, že jsem otevřel dveře, které už nedokážeš zavřít.“

Už uběhlo hodně přes deset let ode dne, kdy společně přicestovali sem do *Nueva España*, Nového Španělska – vysvěcení kněží Tovaryšstva Ježíšova, vyslaní svými kastilskými představenými, aby pokračovali v dlouhé tradici zakládání misíí v neznámapovaných územích a zachraňovali nebohé duše domorodců před tmářskou nevědomostí a hříšnými pohanskými způsoby.

Byl jim svěřen náročný, ale nijak neobvyklý úkol. Kráčeli ve šlépějích konkvistadorů a františkánských, dominikánských a jezuitských misionářů, kteří se vydávali na dobrodružnou pouť do Nového světa už dvě stě let. Po letech válčení a vzpour se hodně domorodých kmenů podvolilo kolonizátorům a převzalo kulturu Španělů a míšenců. Pořád ale zbývala spousta práce a mnoho dalších kmenů, které bylo třeba obrátit na pravou víru.

S pomocí prvních konvertitů vybudovali Álvaro a Eusebio svou misii ve svěžím lesnatém údolí skrytém hluboko v proláklínách pohorí Sierra Madre Occidental, v samém srdci území indiánského kmene Wixáritari. Postupem času se misie rozrůstala. Ke kongregaci se přidávalo čím dál víc drobných komunit žijících osaměle v různých koutech divokých hor. Álvaro a Eusebio k domorodcům přilnuli. Pokřtili jich celé tisíce. Na rozdíl od františkánů, kteří od indiánů očekávali, že

přijmou evropský životní styl a hodnoty, se oba řídili jezuitskou tradicí, jež domorodcům dovolovala ponechat si mnohé předkoloniální tradice. Učili je používat pluh a sekeru, ukázali jim, jak zavlažovat půdu a chovat domácí zvířata, a seznámili je s novými plodinami, takže jim usnadnili obživu a získali si jejich vděčnost a úctu.

Hodně pomáhalo i to, že na rozdíl od přísného a ve všem všudy precizního Álvara byl Eusebio srdečný a družný. Svými bosýma nohama a prostým zevnějškem si u domorodců vysloužil přezdívku „chudás“ a navzdory Álarovým námitkám ji přijal a radoval se z ní. Svou skromností, příkladným životem a hloubavostí, které byly v dokonalém souladu se zásadami, jež hlásal, si indiány získal. Navíc ho záhy obestřela pověst divotvůrce.

Zrodila se, když v období sucha, které ohrožovalo nadcházející sklizeň, doporučil uspořádat procesí k misijnímu kostelu provázené modlitbami a kajicnickým sebedmrskáním. Zakrátko se dostavily mohutné lijáky, zbavily domorodce strachu a úroda byla nakonec bohatší než kdy jindy. Zázrak se opakoval několik let poté, když kraj naopak trpěl mimořádnými dešti. Pohromu zažehnala podobná kúra a Eusebiova pověst nabírala na síle. A zároveň se mu postupně otevíraly dveře.

Dveře, které radši měly zůstat zavřené.

Jak se s ním zprvu odtažití domorodci sbližovali, Eusebia čím dál víc přitahoval jejich svět. Misijní práce se změnila v pouť otevřené mysli za novým poznáním. Pouštěl se na smělé výpravy hluboko do lesů a kaňonů hrozivých hor, odvažoval se do míst, kam před ním žádný Evropan nevstročil, a setkával se s kmeny, které cizince obvykle vítaly hrotem šípu či oštěpu.

Z poslední výpravy se nevrátil.

Když od jeho zmizení uplynul téměř rok, začal se Álvaro bát nejhoršího. Posbíral hrstku příslušníků kmene a vypravil se ztraceného přítele hledat.

A tak se stalo, že se teď spolu ocitli tady, u ohýnku před doškovou kmenovou *xirixi* – tradičním příbytkem boha – a diskutovali o nemožném.

„Připadá mi, že si z tebe udělali něco jako velekněze, anebo se pleťtu?“

Álvaro se ještě nevzpamatoval ze svého zážitku. I když se mu po jídle vrátilo trochu síly a oheň ho zahřál a usušil mu sutanu, krajní rozrušení ho neopouštělo.

„Ukázali mi toho víc, než dokážu ukázat já jim,“ odvětil Eusebio.

Álvaro vytřeštil oči. „Při Bohu všemohoucím, vždyť ty přebíráš jejich způsoby, jejich kacířské nápady!“ Vypadal zděšeně. Předklonil se a nakrabatil čelo. „Poslyš, Eusebio, musíš s tím šílenstvím okamžitě přestat. Musíš odtud odejít a vrátit se se mnou do misie.“

V Eusebiovi při pohledu na přítelův výraz zatrnulo. Jistě, byl rád, že ho zase vidí, a rád se s ním podělil o svůj objev. Přistihl se ale, že přemítá, jestli neudělal obrovskou chybu.

„Je mi líto, ale nemůžu,“ odpověděl klidným tónem. „Zatím ještě ne.“

Nemohl příteli vykládat, že se od zdejších lidí má pořád co učit. O věcech, o nichž se mu nikdy ani nesnilo. Pomalu a klopotně, navzdory svým předsudkům a hluboce zakořeněné víře se dopracoval k překvapivému odhalení, jak silné je pouto, které domorodce spojuje se zemí a ostatními živými tvory, ale také s různými druhy energie, která ze země vyzářuje. Rozprávěl s indiány o stvoření světa, o ráji a Adamově pádu. Pověděl jim o proměně Boha v člověka a o pokání. A oni se s ním na oplátku podělili o své představy. Užasl nad nimi. Podle jeho hostitelů se svět smrtelníků a mystická záhrobní říše prolínaly. To, co jemu připadalo normální, se jim zdálo nadpřirozené. A co oni považovali za normální a pravdivé, bylo pro něj magií.

Zpočátku.

Teď už změnil názor.

Objevil, že divoši jsou vznešení.

„Užíváním jejich posvátných lektvarů se mi otevřely nové obzory,“ vysvětloval Álvarovi. „To, cos právě zažil, je jen začátek. Nemůžeš přece čekat, že se k takovému odhalení otočím zády.“

„Musíš,“ stál si na svém Álvaro. „Musíš se vrátit se mnou. Dřív, než bude pozdě. A už o tom nikdy nesmíme mluvit.“

Eusebio užasle svraští čelo. „Nemluvit o tom? Přemýšlej, Álvaro. Musíme o tom mluvit víc než o čemkoli jiném. Potřebujeme to prostudovat, pochopit a ovládnout – abychom tu zvěst mohli odvézt domů a podělit se o ni s našimi lidmi.“

Álvarovi prolétlo tváří leknutí. „Odvézt ji domů?“ Vyplivl ta slova jako jed. „Ty chceš lidem vykládat o tom... o tom rouhačství?“

„Z toho rouhačství může vzejít osvícení.“

Álvaro se rozzuřil. „Eusebio, varuji tě,“ zavrčel. „Tím elixírem do tebe zaťal pařáty ďábel. Hrozí ti věčné zatracení, bratře, a já nebudu nečinně přihlížet. Nenechám peklu propadnout tebe ani žádného jiného souvěrce. Potřebuješ zachránit.“

„Já už jsem prošel nebeskou branou, příteli,“ odvětil s klidem Eusebio. „A je odtamtud úchvatná vyhlídka.“

Álvarovi trvalo pět měsíců, než se dočkal odpovědi na vzkaz, který poslal arcibiskupovi a místokráli v Mexico City, a shromáždil výpravu. Když se v čele svojí malé armády vydal zpátky do hor, panovala už zima.

Oddíl složený ze Španělů a indiánů ozbrojených mušketami a luky stoupal drsnými příkrými stezkami v podhůří, hustě zarostlými pichlavým křovím. Zimní voda rozdrásala pěšiny klikatící se členitým horským masívem a vymlela v nich hluboká koryta plná kamení. V cestě bránily spadané větve. Álvarovým lidem se dostalo varování před pumami, jaguáry a medvědy, kterými se prý celý kraj hemží, ale jedinými živými tvory, na které narazili, byli nenasytí supi vznášející se nad nimi v předtuše krvavé hostiny a škorpióni, kteří je strašili v přerývaném spánku.

Jak stoupali výš a výš, dotírala na ně čím dál hůř zima. Španělé zvyklí na mnohem teplejší klima ji snášeli těžce. Den po dni zápolili s mokřými skalnatými srázy a noci trávili pod širým nebem, schoulení kolem opečovávaných ohniček. Plahočili se kilometr za kilometrem, až se konečně přiblížili k hustému lesu kolem osady, v níž Álvaro zanechal Eusebia.

Ke svému překvapení našli pěšiny vinoucí se mezi stromy zabarikádované mohutnými kmeny, které očividně pokáceli domorodci. Velitel oddílu dostal strach z léčky; nařídil zpomalit tempo, a prodloužil tak jejich trápení. S nervy napjatými k prasknutí a očima na stopkách se celé dny kradli příšeřím pod korunami ponurých borovic. Po třech týdnech námahy a utrpení nakonec dorazili k osadě.

Byla opuštěná.

Celý kmen i Eusebio byli pryč.

Álvaro se nevzdal. Pobízel své lidi dál, domorodí stopaři je vedli po stopách kmene horskými kaňony, až čtvrtého dne došli k hluboké rokli *barranca*, na jejímž dně se řítí divoká říčka. Cesta donedávna překónávala rokli pomocí dřevěného můstku zavěšeného na lanech.

Teď byl přerézáný.

Jinudy se přejít nedalo.

Álvaro zíral na provazy visící ze skály dolů a cloumal jím vztek a zoufalství.

Svého přítele už nikdy nespatriil.